

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrt leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr.

V Ljubljani v sredo 21. junija 1871.

O b s e g: Kdor ni sejal, naj sadi. — Razglas kranjskim gospodarjem, kako se bodo letos delile konjske premije. — Imenik gospodarjev, ki so pri letošnji delitvi premij za lepo govejo živino na Kranjskem bili počasteni. (Konec.) — Kdor želi astramontane, naj se oglasi. — Cesarske postave. — Prva očna skupščina hrvaških ljudskih učiteljev. — Poročilo o XXI. skupščini Matičinega odbora 31. maja. (Dalje in konec.) — Slovstvo. — Dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Kdor ni sejal, naj sadi.

Pod divjimi črešnjami, ki so rodile lanskega leta, nahaja se že po bližnjem polji veliko veliko skritih zakladov, na ktere se nihče ne ozre.

Pognale so lanske črešnjeve koščice 2—3 palce visoko iz zemlje med travo in ozimino v okrožji drevesne krone. Ko bi te sadike bile zavarovane, ko bi čez-nje ne prišla niti živina niti kosa, koliko lepih drevesec bi odrastlo! To je lahko. Poprimi se, dragi gospodar, le tega-le nasveta:

Pred košnjo, toraj zadnji čas za letos je zdaj, o deževnem vremenu, naberi mladih letošnjih črešnjic na stotine — zamude bo malo — izreži vsako z močnim nožičem z zemljo vred vsaj en dober palec na okrog široko. Ako imaš oplet saden vrčiček, posadi jih po praznih prostorih ali pa vmes, s prstjo vred, da se ti v rahli zemlji ne posušé, kedar sapa ali vročina nastopi; le srčnih korenin prirezati ne pozabi, kar se deloma že samo od sebe stori, ako zemljo, v kateri korenina tiči, zdolaj počez prirežeš. Kosček zemlje krog črešnjice bil bi po takem podoben vehi iz soda.

Ako nimaš še sadnega vrta, in vendar kaj lastne zemlje, ti dobra misel kmalu pokaže pripraven svet, da jih vsaj za prvo leto ohraniš; na zimo ali pomlad jih lahko presadiš na pripravljeno gredo.

Zavarovaj jih in skrbi za-nje, kakor za druga sadna drevesca, cepi jih z dolago (nakladom) še le ko odrastejo do višave krone, tako se ogneš nepotrebnega obrezovanja pri črešnji, ki rada smoli po obrezovanji.

V 4—5 letih bodeš imel na stotine prav lepih na širjavo vkoreninjenih, za posajevanje odrasčenih žlahnih belic, črnic, laških — španskih — višenj, s katerimi lahko obsadiš cele širjave sveta. Obnašale se bodo prav dobro po bregovih in rebrih, ki morda za drugo pitano drevje niso rodile družega, kot grm in trn in malopridno goličevje.

Lovro Mencinger Golski.

Razglas gospodarjem na Kranjskem,

kako se bodo letos delile konjske premije, kakošna podpora se bode dala plemennim žebcem, in kdaj licencije dajale plemennim žebcem.

Po predlogu deželne komisije za povzdigo konje-reje na Kranjskem je c. k. ministerstvo kmetijstva odločilo to-le:

Razdelilo se bode 260 cesarskih cekinov za premije.

Delitev premij bode na vseh treh krajih, namreč v Kranji, Mokronogu in v Postojni. — Čas, kdaj se bodo premije delile, ni še odločen; brž ko ne pa meseca avgusta (vélicege srpana) ali septembra (kimovca).

Zdaj pa povemo, za kakošno živino se bodo dale premije.

Prvič: za kobile z žebetom od 4. leta naprej tako dolgo, dokler je kobila za pleme dobra, tedaj tudi še čez 7. ali 8. leto naprej, in sicer ena premija z 10 cekini, dve po 7, dve pa po 5 cekinov. Gospodar lahko več let dobí premijo za isto kobilo. Lastnik take kobile mora pa dvoje dokazati: namreč on mora od cesarskega ali pa tudi od domačega žebca, ki je pravico (licencijo) imel skakati, seboj prnesti brejivni list (Belegzett), kateri veljavno kaže, od katerega žebca je bila njegova kobila vbrejena, poleg tega pa tudi spričalo županovo, da je ta kobila že pred rojstvom žebetovim njegova bila, da tedaj ni še le breje kupil.

Drugič: za mlade kobile, ki so 3 in popolnoma 4 leta stare in katerih gospodarji z veljavnim brejivnim listom dokažejo, da so to leto pri žebcu bile. Ena premija za take mlade kobile znaša 9 cekinov, dve po 7, dve pa po 4. cekine.

To oboje veljá za vse štacije, v Kranji, Mokronogu in v Postojni.

Tretjič: Samo v Kranji se bode za enoletne in dveletne žebčike Pincgavskega, to je, teškega plemena, dale premije: ena premija s 7 cekini, ena s 6 cekini, tri pa po 4 cekine. Gospodar takega žebčeka mora po veljavnem spričalu svojega župana dokazati, da je žebè sam izredil. Kdor je žbè le kupil, a ne ga sam izredil, ne dobí premije.

Četrtič: Tudi samo v Kranji se bode gospodarjem, ki imajo dobre žebce pincgavskega teškega plemena za pleme, dala podpora, da si držijo takega žebca, in sicer enemu 25 cekinov, drugemu pa 15 cekinov. Žebci, za ktere želi gospodar to podporo dobiti, morajo biti saj 3 leta in pol, ne pa vleč kot 8 let stari, močni, zdravi, in gospodar mora po spričalu cesarske kantonske gosposke dokazati, da je ta žebec preteklo leto imel licencijo za spuščanje. Gospodar takega žebca lahko več let v gori predpisani starosti podporo dobí. —

Zraven premij dobijo gospodarji tudi še medaljo. Medaljo (svetinjo) pa dobijo tudi taki gospodarji, katerim se zavoljo pomanjkanja premij ni mogla premija dati.